

Verlos ons van Europese inmenging in pensioenen

Waakzaamheid op de rol van Europese toezichthouder is geboden

Gerard van 't Hoff en
Henk-Jan Strang

De EU-lidstaten hebben deze maand ingestemd met de herziening van de Europese richtlijn voor pensioenen. Deze richtlijn — de 'Institutions for Occupational Retirement Provision directive', oftewel IORP II — heeft als doel de belangen van deelnemers aan pensioenfondsen in Europa te beschermen en grensoverschrijdende pensioenuitvoering mogelijk te maken.

De richtlijn is in Nederland zeer omstreden. Met ons kapitaaldekkingstelsel zijn wij één van de weinige landen waar de richtlijn betrekking op heeft. Daarbij hebben wij op alle terreinen van de richtlijn eigen wetgeving ontwikkeld.

Toch heeft ook Nederland ingestemd met de herziening. Staatssecretaris Klijnsma stelt in haar informatiebrief van 4 december aan de Tweede Kamer dat alle Nederlandse bezwaren zijn opgelost. Verder wordt geconcludeerd dat voor jaren geen Europese inmenging in de Nederlandse pensioenen meer is te verwachten. De Tweede Kamer ging hier op 9 december bijna klakkeloos mee akkoord.

Pieter Omtzigt, 'Kamerlid van het jaar 2014' en één van de weinige Kamerleden met kennis van het (Europese) pensioendossier, heeft vragen gesteld bij de snelheid en zorgvuldigheid van het proces. Hij heeft tevergeefs verzocht het akkoord uit te stellen. Dit is door de Tweede Ka-

mer niet gehonoreerd. Dat vinden wij zeer onverstandig. Wij kunnen ons niet voorstellen dat de Kamerleden het 79 pagina's tellend document hebben kunnen doorgronden en beoordelen.

Bovendien is de conclusie van de staatssecretaris dat we voor vele jaren verlost zijn van Europese inmenging veel te voorbarig. De ervaring van de afgelopen jaren leert namelijk dat de Europese toezichthouder op het gebied van pensioenen en verzekeren ('European Insurance and Occupational Pensions Authority', Eiopa), ondanks veel kritiek uit de pensioenlanden Engeland en Nederland, gewoon doorgaat en niet te stuiten is in het lanceren van nieuwe zeer belastende voorstellen. Waakzaamheid en ingrijpen op de rol van deze Europese toezichthouder is geboden.

Eiopa heeft de afgelopen jaren veel ruimte gekregen om de Europese pensioenagenda te bepalen. De plannen voor de komende jaren zijn ook al bekend. De toezichthouder wil onder meer de zelfontwikkelde zogenaamde holistische balance sheet (HBS) verder uitwerken. Dit is een zwaar bekritiseerde beoordelingsmaatstaf voor de solvabiliteit van pensioenfondsen. Deze bleek onhoudbaar en is daarom in maart van dit jaar al uit de voorstellen voor de richtlijn verwijderd.

Nieuwe regelgeving uit Europa werkt verstikkend en blokkeert overgang naar toekomstbestendig stelsel

Op dit moment heeft Eiopa als 'own initiative' een consultatie over de HBS uitstaan. Daarnaast zal zij in 2015 een stresstest en een tweede 'quantitative impact study' op de HBS uitvoeren.

De genoemde activiteiten hebben naar verwachting nauwelijks toegevoegde waarde, maar zijn wel zeer belastend. Zij vragen veel kapitaal, tijd en aandacht van de Nederlandse pensioensector. Die moet nu al alle zeilen bijzetten om recente (voorgenomen) Nederlandse wetswijzigingen zorgvuldig te implementeren. Daarna en daarnaast is focus, energie en ruimte nodig voor de transitie naar een toekomstbestendig pensioenstelsel. Nieuwe regelgeving werkt verstikkend en blokkeert de overgang. Om ruimte te creëren voor de noodzakelijke transitie moeten de lopende en voorgenomen acties van Eiopa 'on hold' worden gezet.

De Europese Commissie heeft nog het 'Witboek pensioenen' uit 2012 op de plank liggen. Dit witboek is een visiedocument. Het bevat initiatieven en aanbevelingen over hoe de Commissie en de lidstaten elkaar kunnen helpen op weg naar adequate, veilige en houdbare pensioenen in Europa. Het nodigt uit tot interactie en dialoog via het delen van ervaringen en 'best practices'. Wij raden de Europese Commissie dringend aan dit witboek op te pakken en te gebruiken bij het herzien van de opdracht voor de Europese toezichthouder.

Gerard van 't Hoff en Henk-Jan Strang zijn zelfstandig werkende pensioenprofessionals.

